

Sygn. akt I C 1523/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Andrzej Żelazowski

Protokolant: prot. sąd. Dominika Lasek

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. G. i A. K. (1)**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K.**

o ustalenie nieważności uchwały

I. ustala, ich uchwała nr (...)Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. z dnia 27 czerwca 2014 r. w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej Spółdzielni jest nieważna;

II. zasądza od strony pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. solidarnie na rzecz powodów J. G. i A. K. (1) kwotę 414,00 zł (słownie złotych: czterysta czternaście) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 1523/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 marca 2015 r.

W pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...)

w K. powodowie: J. G. i A. K. (1) domagali się stwierdzenia nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 27 czerwca 2014 r., dotyczącej wyboru członków Rady Nadzorczej, z powodu jej przyjęcia w sposób niezgodny z art. 36 § 4 ustawy Prawo spółdzielcze w wyniku oddania głosów przez pełnomocnika zastępującego więcej niż jednego członka Spółdzielni, działającego bez pisemnego umocowania.

Powodowie wskazali, że są członkami pozwanej Spółdzielni oraz członkami Rady Nadzorczej tej Spółdzielni. W dniu 27 czerwca 2014 r. Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni podjęło uchwałę nr (...)w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej. Członkowie Spółdzielni mieli możliwość występowania na tym Walnym Zgromadzeniu przez pełnomocnika, przy czym warunkiem było przedstawienie pisemnego pełnomocnictwa przy podpisywaniu listy obecności. Po odnotowaniu tego faktu pełnomocnik otrzymywał za zastępowanego członka „mandat” do głosowań jawnych i kartę do głosowań tajnych. W trakcie głosowania tajnego nad wyborem członków Rady Nadzorczej Spółdzielni, pod koniec głosowania, do urny wyborczej podeszła osoba, posiadająca pięć „mandatów” i pięć kart do głosowania, podczas gdy zgodnie z ustawą Prawo spółdzielcze i regulami wewnętrznymi Spółdzielni pełnomocnik może zastępować tylko jednego członka Spółdzielni. Wobec protestu członków Komisji Skrutacyjnej osoba głosująca wyjaśniła, że dodatkowe karty do głosowania otrzymała od uczestników, którzy opuścili zebranie, zaś Przewodniczący Komisji zezwolił na wrzucenie 5 kart wyborczych przez tą osobę. W wyniku głosowania wybrano 5 członków Rady

Nadzorczej, ilością głosów kolejno: 66, 63, 60, 59 i 59. Osoba z szóstym wynikiem uzyskała 58 głosów, co oznacza, że o wyniku głosowania zadecydowała różnica 1 głosu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz solidarnie od powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Strona pozwana podniosła, że powództwo wytoczone zostało z przekroczeniem terminu bowiem uchwała została podjęta w dniu 27 czerwca 2014 r., a pozew w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu w dniu 14 sierpnia 2014 r. Przewidziany w art. 42 §6 ustawy Prawo spółdzielcze 6 tygodniowy termin do zaskarżenia uchwały upłynął zatem na kilka dni przed wytoczeniem powództwa.

Strona pozwana zarzuciła nadto, że powodowie nie przedstawili wiarygodnych dowodów na potwierdzenie tezy, że przewodniczący Komisji Skrutacyjnej dopuścił do wrzucenia do urny kilku kart do głosowania przez jedną osobę, przez co nastąpić miało naruszenie zasad wyborczych. Wnioskowana przez powodów w charakterze świadka M. R. nie była członkiem Komisji Skrutacyjnej, nie uczestniczyła zatem w jej pracach, podobnie zresztą jak powód A. K. (1). Komisja przyjmowała kartki z oddanymi głosami oraz liczyła głosy w oddaleniu od pozostałych uczestników obrad, na co pozwalała obszerna hala sportowa, w której się one odbywały. Nie istniała zatem możliwość obserwowania przebiegu tych czynności ani usłyszenia rozmów ze względu na prowadzoną w tym czasie, ożywioną dyskusję nad innymi punktami obrad. W czasie obrad czynne było przy tym nagłośnienie. Członkowie Komisji Skrutacyjnej L. K. i Z. S. podpisali protokół z prac Komisji. Z uwagi na to, że był on niekompletny, przez co nie można było sprawdzić prawidłowości obliczenia wyników wyborów, zaszła konieczność otwarcia koperty zawierającej karty do głosowania. W tym celu została powołana Komisja, w której uczestniczyli M. K. (1) i M. K. (2). L. K. i Z. S. odmówili udziału w pracach tej Komisji. Po ponownym przeliczeniu głosów i skonfrontowaniu wypowiedzi M. K. (2), utrwalonej na nagraniu dźwiękowym, sporządzono odpowiedni protokół obrazujący przebieg tych czynności.

Strona pozwana podniosła, że gdyby nawet hipotetycznie założyć istnienie okoliczności, iż jedna osoba wrzuciła do urny 5 kart do głosowania, to nie przesądza to o tym, że głosowała w imieniu tych osób. Istnieje bowiem różnica pomiędzy samą czynnością oddania głosu (wypełnienia karty do głosowania), a czynnością polegającą na wrzuceniu kart do urny. Nadto głosowanie odbywało się pod koniec obrad, po godzinie 24.00, kiedy wszyscy ich uczestnicy byli już zmęczeni, a znaczna część z osób obecnych to ludzie w podeszłym wieku. Nie można zatem wykluczyć, że osoba ta otrzymała już wypełnione karty i przyniosła je tylko, aby je wrzucić do urny. Członkowie Komisji Skrutacyjnej: L. K. i Z. S., jeżeli spostrzegli nieprawidłowości w przyjmowaniu kart do głosowania, powinni odmówić podpisania protokołu, poinformować o tym Prezydium Walnego Zgromadzenia i zawnieioskować przeprowadzenie ponownego głosowania, czego nie uczynili.

Strona pozwana wskazała też, że od dłuższego czasu w Spółdzielni trwa konflikt pomiędzy dwoma grupami. Jedną z tych grup reprezentują m. in. powodowie, a drugą grupę M. K. (2) i M. K. (1). Konflikt ukierunkowany jest na uzyskanie przewagi w Radzie Nadzorczej, a przez to możliwości kształtowania składu Zarządu. Nie można wykluczyć, że niniejszy spór jest wynikiem tego konfliktu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 czerwca 2014 r. odbyło się W. Zgromadzeni Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., na którym podjęta została

m. in. uchwała nr (...)w sprawie wyboru nowych członków Rady Nadzorczej.

W czasie tego Zgromadzenia wydano 171 mandatów. W Zgromadzeniu osobiście uczestniczyło 153 osoby, a pełnomocników reprezentujących członków było 18. Z treści protokołu Walnego Zgromadzenia, w części dotyczącej sprawozdania Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań nad zgłoszonymi kandydaturami do Rady Nadzorczej, wynika, że osób obecnych było 116 i tyle też głosowało nad tą uchwałą, przy czym 2 głosy były nieważne. W skład nowo powołanej Rady Nadzorczej Spółdzielni weszli kolejno: A. P. – z liczbą ważnych głosów oddanych „za” 66, Z. B. z liczbą ważnie oddanych głosów „za” 63, K. K. (1) z liczbą głosów ważnie oddanych „za” 60, A. R. z liczbą głosów ważnie oddanych „za” 59 i z taką samą liczą ważnych głosów „za” J. S.. Pozostałe cztery osoby kandydujące

na członków Rady Nadzorczej uzyskały kolejno liczbę ważnie oddanych głosów „za”: M. M. – 58, A. G. – 50, L. U. – 49 i S. S. – 43.

(Dowód: protokół Walnego Zgromadzenia z dnia 27 czerwca 2014 r. k. 52 – 80).

Protokół Komisji Skrutacyjnej Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni z dnia 27 czerwca 2014 r. nie zawiera wypełnionej rubryki dotyczącej ilości osób obecnych i uprawnionych do głosowania, ilości oddanych kart do głosowania oraz ilości oddanych głosów ważnych i nieważnych. Protokół ten został podpisany przez osoby wchodzące w skład tej Komisji, w tym Sekretarz Komisji - L. K. i Członka Komisji - Z. S.. L. K. protokół ten podpisała w dniu Walnego Zgromadzenia, będąc świadomą, że będzie on uzupełniony przez Przewodniczącego Komisji - M. K. (2). Z. S. protokół ten podpisał następnego dnia.

(Dowód: protokół nr(...)Komisji Skrutacyjnej z dnia 27 czerwca 2014 r. k. 81 – 82, zeznania świadka L. K. k. 99 – 100, zeznania świadka Z. S. k. 103 - 105).

W czasie wyborów członków Rady Nadzorczej jedna z ostatnich głosujących osób wrzuciła do urny wyborczej pięć kart do głosowania. Wobec zgłoszonego protestu L. K. osoba ta wyjaśniła, że dodatkowe karty do głosowania i „mandaty” otrzymała od uczestników, którzy opuścili zebranie. Wybory do Rady Nadzorczej odbywały się bowiem już po północy.

(Dowód: zeznania świadka L. K. k. 99 – 100, zeznania świadka M. R. k. 103, zeznania świadka Z. S. k. 103 – 105, zeznania powoda A. K., k. 152)).

W dniu 2 lipca 2014 r. L. K. i Z. S. złożyli, skierowane do Zarządu Spółdzielni, a stanowiące załącznik do protokołu Komisji M. – Wyborczej, pełniącej zadania Komisji Skrutacyjnej Walnego Zgromadzenia z dnia 27 czerwca 2014 r., pisemne oświadczenie, że sytuacja dotycząca osoby, która wrzuciła do urny 5 kart do głosowania stanowi naruszenie procedury wyborczej, które mogło mieć istotny wpływ na wynik wyborów członków Rady Nadzorczej (art. 36 §4 Prawa spółdzielczego). Działania te nie mogły pozwolić na prawidłowe ustalenie listy kandydatów na członków Rady Nadzorczej. Porównanie liczb głosów oddanych na poszczególnych kandydatów wykazuje jednopunktowe różnice. Dodatkowe, nieuprawnione głosy mogły mieć istotny wpływ na wynik wyborów.

(Dowód: oświadczenie z dnia 2 lipca 2014 r., zeznania świadka L. K. k. 99 – 100, zeznania świadka Z. S. k. 103 - 105).

W dniu 9 lipca 2014 r. Komisja w składzie: P. K., A. K. (3), E. K., dokonała otwarcia koperty zawierającej karty głosowania z Walnego Zgromadzenia z dnia 27 czerwca 2014 r. Z treści sporządzonego na tę okoliczność protokołu wynika, że odtworzono nagranie dźwiękowe z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia i stwierdzono, że Przewodniczący Komisji Skrutacyjnej odczytał następujące wyniki głosowania w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej, tj., że brało w nim udział 116 osób, w tym 2 głosy były nieważne. Komisja stwierdziła następnie, że będąca w jej dyspozycji koperta zawierająca głosy ważne i nieważne, na odwrocie jest trwale zaklejona, a miejscu zaklejenia opieczętowna czterema pieczęciami. Koperta nie nosi żadnych śladów uszkodzeń, ani innych, które wskazywałyby na próbę jej otwarcia. Sporządzono dokumentację fotograficzną koperty. W kopercie znajdowało się 116 list, w tym 2 uznane przez Komisję Skrutacyjną za nieważne i 114 uznanych za ważne. Listy wyjęte z koperty przeliczono dwukrotnie, każdorazowo przez innego członka Komisji, a ich wyniki pokrywały się wzajemnie. Żaden z członków Komisji ani uczestniczących przedstawicieli Komisji Skrutacyjnej, tj. M. K. (1) i M. K. (2) nie zgłosili zastrzeżeń co do przebiegu powyższych czynności. L. K. i Z. S. odmówili udziału w posiedzeniu Komisji z dnia 9 lipca 2014 r.

(Dowód: protokół z dnia 9 lipca 2014 r. k. 85 – 87, pismo z dnia 9 lipca 2014 r. k. 88, częściowe zeznania M. K. (2) k. 100 – 102, częściowe zeznania świadka M. K. (1) k. 102, zeznania świadka Z. S. k. 103 – 105).

Stan faktyczny sprawy ustalił Sąd na podstawie przedłożonych przez strony, niekwestionowanych przez nie, dokumentów, a także na podstawie zeznań świadków M. R., L. K., Z. S. i powoda A. K. (1), których zeznania są w

ocenie Sądu szczerze, spontanicznie, wzajemnie się uzupełniają, a nadto korespondują z treścią pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów i z tej przyczyny zasługują na wiarę. W konsekwencji odmówił Sąd wiary zeznaniom świadków M. K. (2) i M. K. (1) w części, w jakiej pozostają w sprzeczności z zeznaniami powołanych świadków.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wbrew temu co relacjonowali świadkowie M. K. (2) i M. K. (1), na Zebraniu w dniu 27 czerwca 2014 r. miała miejsce sytuacja, w której jedna osoba wrzuciła do urny 5 kart do głosowania. Okoliczność tę i zeznania potwierdzających ją świadków i powoda dodatkowo uwiarygadnia fakt, iż doszło do złożenia w tym przedmiocie przez

L. K. i Z. S. oświadczenia, co do którego uznać należy, że złożone zostało spontanicznie, ponieważ do jego złożenia doszło w zaledwie kilka dni po zebraniu i w sytuacji, gdy podjęto dodatkowe czynności w celu zweryfikowania i ustalenia wyniku wyborów członków rady nadzorczej i nie sposób uznać aby już w tej dacie sformułowano je z myślą i na potrzeby niniejszego procesu.

Brak przy tym jakichkolwiek podstaw do odmowy wiary zeznaniom świadka

M. R., która zeznała min., „Jestem członkiem Spółdzielni. Byłam obecna na zebraniu w dniu 27 czerwca 2014 r.. Nie byłam w żadnej komisji. Byłam obecna przez cały czas. Ja samego momentu wrzucenia większej ilości głosów do urny nie widziałam, ale byłam obecna i widziałam jak pan, który stał za mną pod koniec kolejki miał większą ilość mandatów i plik kart do głosowania. Zaniepokoiło mnie to i po wrzuceniu mojego głosu zatrzymałam się żeby zobaczyć co będzie dalej. Pan Przewodniczący zaczął obcinać rożek jednego z mandatów i wtedy pani K. zareagowała. Ja widziałam te mandaty z pewnej odległości, na pewno to było więcej niż 3 (...). Wtedy pani K. zareagowała co pan robi, nie może pan mieć 5 mandatów (...). Ja poszłam na swoje miejsce i powiedziałam o tym panu K.”.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 36 §2 zd. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t. jednol. Dz. U. z 2013 poz. 1443) każdemu członkowi spółdzielni

na walnym zgromadzeniu przysługuje jeden głos bez względu na ilość posiadanych udziałów. Członek spółdzielni może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu przez pełnomocnika, jeżeli ustawa lub statut nie stanowią inaczej (§3 zd. 1). Pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednego członka. Pełnomocnictwo winno być udzielone w formie pisemnej pod rygorem nieważności i dołączone do protokołu walnego zgromadzenia (§ 4).

Zgodnie z § 10 pkt 5 Regulaminu Spółdzielni, który stanowi potwierdzenie treści art. 35 §2 ustawy Prawo spółdzielcze, głosowanie odbywa się jawnie - z wyjątkiem wyborów do Rady Nadzorczej, absolutorium dla członków Zarządu oraz odwołania członków Rady i członków Zarządu, które przeprowadza się w głosowaniu tajnym.

Stosownie zaś do art. 42 §2 ustawy uchwała sprzeczna z prawem jest nieważna. Każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały, w ciągu 6 tygodni od dnia odbycia wlanego zgromadzenia (§ 4 zd. 1 i § 6 zd. 1).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do art. 165 §2 k.p.c. oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.

Powodowie oddali przesyłkę zawierającą pozew w placówce pocztowej w dniu 7 sierpnia 2014 r. Zachowali zatem termin do wytoczenia powództwa w sprawie.

Powodowie wykazali, że w toku głosowania nad sporną uchwałą doszło do nieprawidłowości, która niewątpliwie mogła mieć wpływ na treść tej uchwały w sytuacji, w której ostatnie dwie osoby spośród pięciu osób wchodzących

w skład nowo wybranej Rady Nadzorczej Spółdzielni zwyciężyły różnicą zaledwie 1 głosu, zaś ogółem różnica głosów uzyskanych przez kandydatów do Rady Nadzorczej Spółdzielni kształtowała się w granicach od 8 do 1 głosu.

Oczywiście nie można wykluczyć, że, jak wskazuje strona pozwana, osoba, która wrzuciła do urny sporne 5 kart do głosowania, otrzymała już wypełnione karty od osób, które opuścić miały zebranie i przyniosła je tylko, aby je wrzucić do urny. Na taki przebieg zdarzeń wskazują zasady doświadczenia życiowego oraz okoliczność, że jak wynika z zeznań świadka M. R. osoba ta dysponowała także mandatami, które musiała uprzednio otrzymać od osób obecnych na zebraniu skoro dysponowały nimi tylko osoby na nim obecne.

Niewątpliwie jednak nie doszło do prawidłowego oddania głosu przez te osoby, które winny były w tym celu oddać głos osobiście, z zachowaniem pełnej, przewidzianej zarówno przepisami ustawy Prawo spółdzielcze, jak i aktami wewnętrznymi pozwanej Spółdzielni, obowiązującej w tym zakresie procedury.

Nie można także wykluczyć celowego działania osoby dysponującej mandatami i kartami do głosowania innych osób w celu wypaczenia wyniku wyborów (np. poprzez ukrycie jednej lub większej ilości kart).

Oznacza to, że z powołanych przyczyn wyników głosowania nie sposób uznać za wiarygodne, co przesądza o nieważności spornej uchwały.

Dla porządku już tylko, gdyż ostatecznie na tle wyników postępowania dowodowego okoliczność ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, wskazać należy, że uzupełnienie protokołu Komisji Skrutacyjnej z dnia 27 czerwca 2014 r. protokołem Komisji w innym składzie w dniu 9 lipca 2014 r. uznać należy za niedopuszczalne. O ile Regulamin Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni przewiduje w §14 pkt 2 możliwość sporządzenia projektu protokołu walnego zgromadzenia w terminie do 4 dni roboczych od jego zakończenia, sytuacja taka nie jest przewidziana w przypadku protokołu komisji skrutacyjnej.

O kosztach postępowania orzekł Sąd kierując się wyrażoną w art. 98 §1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty procesu złożyła się poniesiona przez powodów opłata należna od pozwu w kwocie 200,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego powodów przez pełnomocnika będącego radcą prawnym (§10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t. jednol. Dz. U. z 2013, poz. 490) w kwocie 180,00 zł, powiększone o opłatę skarbową od udzielonych pełnomocnictw w kwocie 34,00 zł.